

**Stanovisko Výboru regiónov na tému „Nástroj mikrofinancovania Progress“**

(2010/C 79/12)

## VÝBOR REGIÓNOV

- podporuje bezprostredné kroky Komisie a EIB zamerané na to, aby sa zdroje EÚ využívali efektívne na podporu podnikov, obzvlášť v súčasnom období obmedzenej likvidity. Takisto zdôrazňuje, že nedávna finančná kríza viedla k zmrazeniu úverov pre malé a stredné podniky a mikropodniky, čo ešte vyostreňuje spomalenie ekonomiky a bráni jej oživeniu,
- obáva sa, že presunutie 100 miliónov EUR z programu PROGRESS na nový nástroj mikrofinancovania Progress by mohlo ohroziť ciele, význam a efektivitu tohto programu a vyzýva Komisiu, aby sa snažila nájsť iné vhodné možnosti, ako financovať realizáciu nástroja mikrofinancovania,
- vyzýva Komisiu, aby zracionalizovala existujúce iniciatívy EÚ a aby objasnila, ako nový nástroj mikrofinancovania Progress nadväzuje na iné finančné nástroje EÚ, najmä PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE a CIP,
- odporúča Komisii, aby presnejšie rozlišovala medzi jednotlivými cieľovými skupinami a aby za cieľové skupiny považovala aj nezamestnaných a znevýhodnené osoby vrátane mladých, žien, starších ľudí a príslušníkov etnických menšín a aby pre tieto skupiny vyčlenila v programoch a iniciatívach súvisiacich s mikroúvermi osobitné a vhodné miesta,
- pripomína Komisii a skupine EIB, že nástroj mikrofinancovania bude efektívnejší, ak sa bude realizovať v koordinácii s existujúcimi európskymi finančnými nástrojmi a miestnymi a regionálnymi programami v členských štátoch a v nadväznosti na ne.

**Spravodajca:** pán David Parsons (UK/EELS), predseda rady grófstva Leicestershire

#### Referenčné dokumenty

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania (Nástroj mikrofinancovania Progress)

KOM(2009) 333 v konečnom znení

a

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1672/2006/ES, ktorým sa zriaďuje program Spoločenstva v oblasti zamestnanosti a sociálnej solidarity – Progress

KOM(2009) 340 v konečnom znení

## I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

### Nevyhnutné aktivity

1. podporuje bezprostredné kroky Komisie a EIB zamerané na to, aby sa zdroje EÚ využívali efektívne na podporu podnikov, obzvlášť v súčasnom období obmedzenej likvidity. Takisto zdôrazňuje, že nedávna finančná kríza viedla k zmrazeniu úverov pre malé a stredné podniky a mikropodniky, čo ešte vyostreje spomalenie ekonomiky a bráni jej oživeniu.

2. Uznáva, že finančný výhľad na roky 2007 – 2013 značne obmedzuje možnosti Komisie vyčleniť na navrhovaný nástroj mikrofinancovania Progress nové finančné prostriedky.

3. Obáva sa, že presunutie 100 miliónov EUR z programu PROGRESS na nový nástroj mikrofinancovania Progress by mohlo ohroziť ciele, význam a efektívnosť tohto programu a vyzýva Komisiu, aby sa snažila nájsť iné vhodné možnosti, ako financovať realizáciu nástroja mikrofinancovania.

4. Upozorňuje Komisiu na to, že navrhovaných 100 miliónov EUR na nástroj mikrofinancovania Progress pravdepodobne nebude stačiť na zmobilizovanie ďalších 500 miliónov EUR dodatočného financovania, ktoré sú potrebné na odstránenie súčasných úverových obmedzení, zvýšenie poskytovaného mikrofinancovania a uspokojenie súčasného dopytu.

5. Víta skutočnosť, že nástroj mikrofinancovania Progress dodržiava zásadu subsidiarity, a tým dopĺňa poskytovanie mikroúverových nástrojov zo strany členských štátov alebo miestnych a regionálnych orgánov.

6. Podotýka, že vyše 90 % podnikov v EÚ tvoria mikropodniky, ktorým v inováciách bráni najmä obmedzený prístup k mikroúverom.

7. Súhlasí, že znevýhodnené osoby v EÚ dostávajú mikroúvery väčšinou od nekomerčných inštitúcií mikrofinancovania a že títo poskytovatelia potrebujú väčšiu podporu, aby dokázali uspokojiť súčasný dopyt.

8. Verí, že snaha Komisie o rozvoj mikroúverov v EÚ bude užitočným nástrojom, ktorý umožní ľuďom vylúčeným z konvenčného trhu s úvermi založiť si nové podniky a podporí vytváranie pracovných miest.

9. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia vo svojom hodnotení ex-ante plne nezohľadnila úlohu miestnych a regionálnych orgánov a vplyv na ne.

### Zameranie na výsledky

10. Vyzýva Komisiu, aby sa zamerala na inovatívne mikropodniky, najmä na tie, ktoré intenzívne využívajú vedomosti, a tak podporila inovácie a produktivitu v EÚ.

11. Vyzýva Komisiu, aby zracionalizovala existujúce iniciatívy EÚ a aby objasnila, ako nový nástroj mikrofinancovania Progress nadväzuje na iné finančné nástroje EÚ, najmä PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE a CIP (1).

(1) Program Spoločenstva v oblasti zamestnanosti a sociálnej solidarity (PROGRESS), Európsky sociálny fond (ESF), Spoločná akcia na podporu mikrofinančných inštitúcií v Európe (JASMINE), Spoločné európske zdroje pre mikropodniky až stredne veľké podniky (JEREMIE), Rámcový program pre konkurencieschopnosť a inováciu (CIP).

12. Odporúča Komisii, aby presnejšie rozlišovala medzi jednotlivými cieľovými skupinami a aby za cieľové skupiny považovala aj nezamestnaných a znevýhodnené osoby vrátane mladých, žien, starších ľudí a príslušníkov etnických menšín a aby pre tieto skupiny vyčlenila v programoch a iniciatívach súvisiacich s mikroúvermi osobitné a vhodné miesto.

13. Vyzýva Komisiu, aby zdôraznila, že okrem finančných príspevkov pre začínajúce a existujúce firmy sú dôležité aj širšie opatrenia na podporu podnikania. Poskytovanie financií pre nové a existujúce podniky by sa malo doplniť aktívnymi mechanizmami na podporu podnikania, ako sú napríklad školenia, odborná príprava, odborné vedenie a budovanie kapacít, ktoré by existovali popri bonifikácii úrokových sadzieb ESF. Tieto opatrenia by mali mať za cieľ podporiť trvalo udržateľný rozvoj podnikania a obmedziť výskyt neúspechov v podnikaní.

14. Podotýka, že podmienky poskytovania mikroúverov a dopyt po nich sa v rámci EÚ veľmi líšia a vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že mikroúvery budú dostupné aj v oblastiach, ktoré nedostávajú podporu zo štrukturálnych fondov, pretože zóny, kde sa vyskytuje chudoba a marginalizácia môžu existovať aj v prosperujúcich oblastiach.

15. Pripomína Komisii, členským štátom a miestnym a regionálnym partnerom, že nástroj mikrofinancovania vo výške 100 miliónov EUR by sa mal vnímať v kontexte ostatných programov a iniciatív. Konkrétne povedané, obmedzené zdroje z tohto nástroja bude môcť všetkých 27 členských štátov čerpať počas nasledujúcich štyroch rokov. Preto by sa prostriedky mali pridelovať na základe osobitných kritérií tak, aby sa vďaka nim dosiahli čo najlepšie výsledky.

16. Pripomína stanovisko Výboru regiónov na tému „Plán hospodárskej obnovy Európy a úloha miestnych a regionálnych orgánov“ (CdR 12/2009), v ktorom žiada Komisiu, aby „predložila návrh pravidiel pre poskytovanie mikroúverov v rámci EÚ. Tento návrh by sa mal snažiť o vytvorenie základných parametrov pre poskytovanie mikroúverov.“

## Komunikácia

17. Pripomína Komisii a skupine EIB, že úspech nástroja závisí od toho, či budú mať partneri, finančné inštitúcie a potenciálni príjemcovia všetky informácie o tomto systéme.

18. Nástoží na tom, že Komisia a skupina EIB musia spolu s miestnymi a regionálnymi samosprávami proaktívne informovať o svojej úlohe a o možnostiach získania prostriedkov v rámci rôznych programov.

19. Vyzýva Komisiu a skupinu EIB, aby objasnili prínos nástroja mikrofinancovania Progress a spôsob, akým dopĺňa existujúce iniciatívy na podporu podnikania na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

20. Zdôrazňuje, že výbor v minulosti vyzval Komisiu a skupinu EIB, aby iniciatívnejšie informovali o svojej úlohe, ako aj o význame a príležitostiach, ktoré ponúkajú ďalšie programy na podporu podnikania ako JEREMIE a CIP (pozri stanovisko na tému „Small Business Act pre Európu“, CdR 2008/246).

## Koordinovaná realizácia

21. Pripomína Komisii a skupine EIB, že nástroj mikrofinancovania bude efektívnejší, ak sa bude realizovať v koordinácii s existujúcimi európskymi finančnými nástrojmi a miestnymi a regionálnymi programami v členských štátoch a v nadväznosti na ne.

22. Pripomína stanovisko Výboru regiónov na tému „Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť“ (CdR 245/2008), v ktorom sa opakovane hovorí, že je potrebná „koordinácia medzi štrukturálnymi fondmi a inými príslušnými programami EÚ ... s cieľom maximalizovať európsky prínos a zapojenie miestnych a regionálnych orgánov“.

23. Navrhuje, aby Komisia vo vhodných prípadoch spolupracovala s miestnymi a regionálnymi samosprávami ako poskytovateľmi mikrofinancovania, a tak posilnila flexibilitu uvedeného nástroja, ktorý sa realizuje prostredníctvom nefinančných inštitúcií.

24. Vyzýva Komisiu, členské štáty, miestne a regionálne samosprávy a orgány poverené implementáciou tohto nástroja, aby podporovali potenciálnych prijímateľov pri žiadostiach o pôžičky, minimalizovali administratívne náležitosti spojené s podávaním týchto žiadostí, ich spracovaním a čerpaním prostriedkov a aby poskytl iné formy podpory, v snahe znížiť byrokraciu spojenú s prijímaním týchto prostriedkov.

## Hodnotenie a monitorovanie

25. Navrhuje, aby Komisia z vlastného podnetu a v úzkej spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami vykonávala priebežné a záverečné hodnotenia a aby v rámci nich viedla konzultácie s miestnymi a regionálnymi samosprávami a konečnými príjemcami. Pri záverečnom hodnotení by sa malo osobitne preskúmať, nakoľko nástroj ako celok dosiahol svoje ciele a nakoľko doplnil ďalšie existujúce finančné nástroje EÚ, ako napr. PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE a CIP. Súčasťou záverečného hodnotenia by mala byť aj analýza rozdelenia prostriedkov v rámci 27 štátov EÚ.

26. Keďže nástroj mikrofinancovania je dočasným opatrením v rámci súčasného rozpočtového rámca, navrhuje, aby v prípade, že sa tento nástroj osvedčí, Komisia a EIB zvažili, či by program nemal pokračovať aj po roku 2013.

## II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

## Pozmeňovací návrh 1

## Článok 2, KOM (2009) 333

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Prostredníctvom uvedeného nástroja sa poskytujú zdroje Spoločenstva s cieľom zlepšiť prístup k mikroúverom pre:</p> <p>(a) osoby, ktoré stratili pracovné miesto alebo im hrozí jeho strata a chcú založiť vlastný mikropodnik vrátane samostatnej zárobkovej činnosti;</p> <p>(b) znevýhodnené osoby vrátane mladých ľudí, ktoré chcú založiť alebo ďalej rozvíjať vlastný mikropodnik vrátane samostatnej zárobkovej činnosti;</p> <p>(c) mikropodniky v sektore sociálneho hospodárstva zamestnávajúce osoby, ktoré stratili pracovné miesto, alebo znevýhodnené osoby vrátane mladých ľudí.</p>	<p>1. Prostredníctvom uvedeného nástroja sa poskytujú zdroje Spoločenstva s cieľom <del>zlepšiť</del> <u>umožniť</u> prístup k mikroúverom pre:</p> <p>(a) <u>nezamestnané osoby alebo osoby, ktorým hrozí strata pracovného miesta (podľa definície článku 2 nariadenia ES č. 1927/2006, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii v znení nariadenia ES č. 546/2009), ktorí chcú založiť alebo ďalej rozvíjať vlastný mikropodnik, vrátane samostatnej zárobkovej činnosti;</u></p> <p>(a) <del>osoby, ktoré stratili pracovné miesto alebo im hrozí jeho strata a chcú založiť vlastný mikropodnik vrátane samostatnej zárobkovej činnosti;</del></p> <p>(b) <u>znevýhodnené osoby vrátane mladých ľudí, žien, starších ľudí a príslušníkov etnických menšín, ktoré chcú založiť alebo ďalej rozvíjať vlastný mikropodnik vrátane samostatnej zárobkovej činnosti;</u></p> <p>(c) mikropodniky v sektore sociálneho hospodárstva zamestnávajúce osoby, ktoré stratili pracovné miesto, alebo znevýhodnené osoby <del>vrátane mladých ľudí</del> <u>podľa definície v bode (b).</u></p>

## Zdôvodnenie

- i) Pojem „osoby, ktorým hrozí strata pracovného miesta“ nie je zatiaľ celkovo dobre definovaný a vykladá sa rôzne. Preto je potrebné uviesť odkaz na definíciu, ktorá je uvedená v nedávno doplnenom a zmenenom nariadení ES č. 1927/2006, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii.
- ii) Okrem „mladých ľudí“ existuje množstvo znevýhodnených skupín, ktoré by sa mali uviesť.
- iii) Odkaz na „mladých ľudí“ je vypustený z bodu (c), keďže znevýhodnené skupiny sú už definované v bode (b).

## Pozmeňovací návrh 2

## Článok 4, KOM (2009) 333

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Nástroj sa vykonáva podľa potreby prostredníctvom týchto druhov činností:</p> <p>(a) záruky a nástroje na rozdelenie rizika;</p> <p>(b) nástroje vlastného imania;</p> <p>(c) dlhové nástroje;</p> <p>(d) podporné opatrenia, akými sú komunikačné činnosti, monitorovanie, kontrola, audit a hodnotenie, ktoré sú priamo potrebné na efektívne a účinné vykonávanie tohto rozhodnutia a na dosiahnutie jeho cieľov.</p> <p>2. Nástroj je otvorený verejným a súkromným subjektom usadeným v členských štátoch, ktoré poskytujú mikrofinancovanie osobám a mikropodnikom v členských štátoch.</p>	<p>1. Nástroj sa vykonáva podľa potreby prostredníctvom týchto druhov činností:</p> <p>(a) záruky a nástroje na rozdelenie rizika;</p> <p>(b) nástroje vlastného imania;</p> <p>(c) dlhové nástroje;</p> <p>(d) podporné opatrenia, akými sú komunikačné činnosti, monitorovanie, kontrola, audit a hodnotenie, ktoré sú priamo potrebné na efektívne a účinné vykonávanie tohto rozhodnutia a na dosiahnutie jeho cieľov.</p> <p>2. Nástroj je otvorený verejným a súkromným subjektom usadeným v členských štátoch, ktoré poskytujú mikrofinancovanie osobám a mikropodnikom v členských štátoch.</p> <p>3. <u>Verejné a súkromné subjekty usadené v členských štátoch, ktoré poskytujú prístup k nástroju, vyvinú ďalšie usmernenia týkajúce sa kvalifikačných kritérií konečných príjemcov.</u></p>

## Zdôvodnenie

- i) Vzhľadom na skutočnosť, že dostupné prostriedky sú obmedzené a v snahe nástroj čo najlepšie využiť, je dôležité aby boli stanovené jasné kvalifikačné kritériá a aby sa tieto kritériá uplatňovali rovnako vo všetkých 27 členských štátoch.
- ii) Jasné kvalifikačné kritériá by pomohli efektívnej komunikácii a diferenciacii od iných programov a zároveň koordinácii s nimi.

## Pozmeňovací návrh 3

## Článok 5, KOM (2009) 333

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Komisia riadi nástroj v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.	1. Komisia riadi nástroj v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.
2. Na vykonávanie činností uvedených v článku 4 ods. 1 s výnimkou podporných opatrení uvedených v bode d) článku 4 ods. 1 Komisia v súlade s článkom 53d nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 a článkom 43 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 uzavrie dohody s medzinárodnými finančnými inštitúciami, a to najmä s Európskou investičnou bankou (EIB) a Európskym investičným fondom (EIF). Tieto dohody musia obsahovať podrobné ustanovenia na vykonávanie úloh zverených daným inštitúciám vrátane potreby zabezpečiť doplnkovosť k vnútroštátnym mechanizmom.	2. Na vykonávanie činností uvedených v článku 4 ods. 1 s výnimkou podporných opatrení uvedených v bode d) článku 4 ods. 1 Komisia v súlade s článkom 53d nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 a článkom 43 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 uzavrie dohody s medzinárodnými finančnými inštitúciami, a to najmä s Európskou investičnou bankou (EIB) a Európskym investičným fondom (EIF). Tieto dohody musia obsahovať podrobné ustanovenia na vykonávanie úloh zverených daným inštitúciám vrátane potreby zabezpečiť doplnkovosť k vnútroštátnym, <u>regionálnym a miestnym</u> mechanizmom a <u>koordináciu s nimi</u> .
3. Medzinárodné finančné inštitúcie uvedené v odseku 2 môžu výnosy vrátane dividend a úhrady nákladov, ktoré získajú, opätovne investovať do činností uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a), b) a c) počas obdobia 6 rokov po začatí vykonávania nástroja. Zostatok splatný Európskym spoločenstvám sa má po uzavretí nástroja vrátiť do všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.	3. Medzinárodné finančné inštitúcie uvedené v odseku 2 môžu výnosy vrátane dividend a úhrady nákladov, ktoré získajú, opätovne investovať do činností uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a), b) a c) počas obdobia 6 rokov po začatí vykonávania nástroja. Zostatok splatný Európskym spoločenstvám sa má po uzavretí nástroja vrátiť do všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.
4. Medzinárodné finančné inštitúcie uvedené v odseku 2 tohto článku uzavrujú s verejnými a súkromnými poskytovateľmi mikrofinancovania uvedenými v článku 4 ods. 2 písomné dohody, v ktorých sa ustanoví ich povinnosť využiť zdroje poskytnuté v rámci nástroja v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 a poskytnúť informácie na vypracovanie výročných správ uvedených v článku 8 ods. 1.	4. Medzinárodné finančné inštitúcie uvedené v odseku 2 tohto článku uzavrujú s verejnými a súkromnými poskytovateľmi mikrofinancovania uvedenými v článku 4 ods. 2 písomné dohody, v ktorých sa ustanoví ich povinnosť využiť zdroje poskytnuté v rámci nástroja v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 a poskytnúť informácie na vypracovanie výročných správ uvedených v článku 8 ods. 1.
5. Komisia riadi rozpočet podporných opatrení uvedených v článku 4 ods. 1 písm. d).	5. Komisia riadi rozpočet podporných opatrení uvedených v článku 4 ods. 1 písm. d).

## Zdôvodnenie

Treba zdôrazniť, že nástroj mikrofinancovania Progress bude efektívnejší, ak bude koordinovaný s vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi mechanizmami.

## Pozmeňovací návrh 4

## Článok 9, KOM (2009) 333

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Komisia z vlastného podnetu a v úzkej spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami uvedenými v článku 5 ods. 2 vykonáva priebežné a záverečné hodnotenia. Priebežné hodnotenie sa vypracuje štyri roky po začatí vykonávania nástroja a záverečné hodnotenie najneskôr jeden rok po skončení mandátu(-ov) udeleného(-ých) medzinárodným finančným inštitúciami uvedeným v článku 5 ods. 2. Pri záverečnom hodnotení sa osobitne preskúma rozsah, v ktorom nástroj ako takým dosiahli jeho ciele.</p> <p>2. Výsledky hodnotení budú doručené Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a sociálnym partnerom pre informáciu.</p>	<p>1. Komisia z vlastného podnetu a v úzkej spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami uvedenými v článku 5 ods. 2 vykonáva priebežné a záverečné hodnotenia, <u>pričom konzultuje aj miestne a regionálne samosprávy a konečných príjemcov.</u> Priebežné hodnotenie sa vypracuje štyri roky po začatí vykonávania nástroja a záverečné hodnotenie najneskôr jeden rok po skončení mandátu(-ov) udeleného(-ých) medzinárodným finančným inštitúciami uvedeným v článku 5 ods. 2. Pri záverečnom hodnotení sa osobitne preskúma rozsah, v ktorom nástroj ako takým dosiahli jeho ciele a <u>to, nakoľko nástroj doplnil ďalšie existujúce finančné nástroje EÚ, napr. ESF, JASMINE, JEREMIE a CIP bez toho, aby boli ohrozené ciele, výsledky a efektívnosť programu PROGRESS.</u></p> <p>2. Výsledky hodnotení budú doručené Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a sociálnym partnerom pre informáciu.</p>

## Zdôvodnenie

- i) Nástroj mikrofinancovania Progress by sa mal realizovať v spolupráci s miestnymi a regionálnymi samosprávami. Preto by aj hodnotenie malo prebiehať v konzultácii s miestnymi a regionálnymi samosprávami a konečnými príjemcami, pretože majú ideálnu pozíciu na hodnotenie celkového významu a efektivity nástroja mikrofinancovania Progress.
- ii) Tento nástroj bude efektívny len vtedy, ak bude dopĺňať ďalšie existujúce finančné nástroje EÚ. Preto by sa mal hodnotiť aj rozsah, v akom sa tento cieľ podarilo splniť.

V Bruseli 7. októbra 2009

Predseda  
Výboru regiónov  
Luc VAN DEN BRANDE